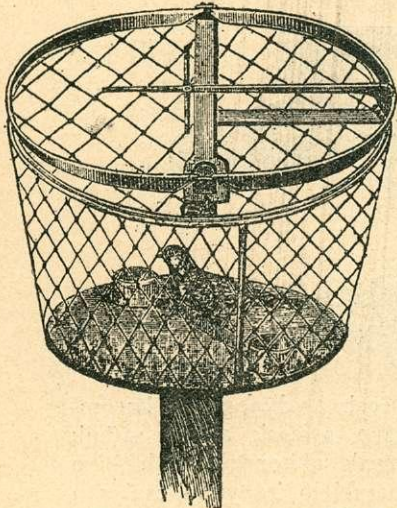

S ezzel vázlatos szemlélnem a végére jutottam volna; de mielőtt az utolsó tollvonást is megtenném cikkemen, még csak azt jegyzem meg, hogy ha netán az imént ismertetett fegyverek beszerzését illetőleg lapunk barátjainak szíveséget tehetnék, a legszívesebb készséggel állok rendelkezésükre.

Lakatos Károly.

A szakvadász teendői.

Most kezdődik a lelkiismeretes vadóví áldásos működése kedves vadjai érdekében a kártékony elemmel szemben. Fűtyöl a rideg fuvalom, zörög a haraszt, a zülő száraz avar alatt, melyet a rideg mulandóság terített a fák alá. A levegő szürke gomolyokat lehel ki magából s jég-hideg eső vágja a határt. A varjak károgra szállingóznak a mezők tájain, lomha szárnyú ölyvek libbennek imitt s sólymok és héják hallatják riasztó vijjogásukat. Főnt a magasban, csak alig alig lebbentve szárnyát, vérszomjas sas kering a határ fölött s ha lestlyed a fénytelen, melengető sugárt már alig lövelő napkorong, hangos lesz az erdő a kopózó vörös rabló haho-

gásától, a mint parentálja a szegény fülest a túlvilági vadászterek birodalmába. Résen kell lenni tehát a vadásznak, hogy ennyi kártévő ravasz ellenséggel szemben sikerrel felvehesse a küzdelmet! A munka nagy és nem könnyű; de sikere annál megnyugtatóbb a vadászlelkiismeretre. — A már eleve kiszemelt erdei kis tisztásokon — ha ugyan még nem tettük volna — a csalíra szánt ló, birka, stb. dögöt kirakjuk, illetve, hogy gyanút ne keltsen, félig-meddig lemélyesztjük a földbe, hogy odaszokjanak a szőrmés és szárnyas rablók, a mi ha megtörtént, mérgezett falatokkal járunk az ingyen lakoma gazdagításához. Különbben ez a hónap a mérgezési idő legfőbb szezonja, akár van hó, akár nincs, mert a dűvad már most minden gyanu nélkül felszedi a mérgezett falatokat és még kevésbé óvatos. Miért is már most bátran üzembe vehető a mérgezett falatok kirakása a váltókra is, mely célra legcélszerűbben galambdarabokat és verebeket használhatunk, miket gyanútlanul főlsej a róka és vadmacska. A galambokat a mérgezés széljára 5 darabra daraboljuk föl; 4 darabot ad a test, egy darabot a nyak és fej; használat előtt azonban a begytartalom kiürítendő. A verebek egészben használandók föl. Sohasem kell a váltókra galambdaraboknál és verebeknél egyéb mérgező falatot kirakni, mert ezeket a vadászebek nem szedik fel, a mi nagy megnyugvás a vadászra nézve. — Most van az ideje a síkföldön való rókanyomozásnak is, mindentűt a barázdák mentén vizsgálódva a nyomok után s ha ilyen mutatkozik, a kórok vagy a barázda lehajló füvei alá imitt-amott egy-egy mérgezett verebet rejtünk, hogy a rendes járlatait tevő, vagy visszaváltó ravaszdi finom orra megakadjon a delikát falaton s azután beszámoljon a már-már jónak ígérkező karmantyú anyaggal, a mit ma már nemcsak a »stuczli«-nak, hanem állattani nyakékességül is használnak a zoológia iránt hajlammal viseltető hölgyecskék. — Szintén most van a legjobb ideje a rókák vassal való fogásának is, mely célból megelőzőleg bizonyos helyekre szoktatóul heringt, érett kvarglit, egy-egy verebet s mi egy-más jó falatokat rakunk ki, hogy a rókák odaszokjanak azokra a helyekre, hol a vasat felállítani akarjuk. Legcélszerűbb a vasak felállítását határdombokon, egyedül álló öreg fák s bokrok körül s elhagyott régi gunyhókban. Ezeket a helyeket előszeretettel keresi fel a róka s ha többszöri vizitelésről meggyőződést szerezünk magunknak, a vassal való kísérletezés igen csak kifizeti magát. Természetesen használat előtt alaposan meg kell tisztítani a vasat, nehogy megszimtolja a nagyon figyelmes és körültekintő óvatosságú vad; szilárdul se célszerű a fölállított kelepczét valamihez odakötöni, mert ez esetben elrágja megfogódzott lábát a vad s elmenekül. — A hol a vidrák állandó előfordulása van, nagy gondot kell fordítani azok-

nak a helyeknek a kipuhatólására, a hol e kártékony halirtó a vízből kimászni szokott, hogy azután annak módja és rendje szerint a vidrakáptányt sikerrel lehessen ellene alkalmazni. — E hóban az uhu is tehet szolgálatot, sőt az uhugunyhókat állandó használatban kell tartani nemcsak a varjak, de a kóbor sasok s az egyre sokasodó ölyvek miatt is; de a sólyomhúzásnak sincs még vége. Ezekhez a kártékony körmölközöz csatlakozik kártévő ellenségül a hurkolók, törvetők és tolvaj-puskások czudar hada, akik miatt a berkeket, erdőségeket és vetéseket ugyan-csak szemmel kell tartania a vadásznak; az erdei vadváltók is szorgalmasan feljárandók a netán kirakott hurkok miatt, szóval nem ajánlhatni elég óvatosságot a ravasz vadtolvaj néppel szemben, ki munka hiányában most hatványozott buzgalommal lát a tolvajpecsenye után s ha nincs jó vadászszemélyzet, nagy károkat okozhatnak a vadállományban. — Mondanom sem kell talán, hogy a fáczánok etetése tolytonos üzemben tartandó, a mi pedig a vadász segítő szerszámaiktól illeti, azokra folytonos gondot kell fordítani. Az oszlopvasak időnként megtekintendők, hogy jó állapotban vannak-e; esetleg kitisztítandók és beolajozandók, hogy könnyen járjanak. A héja-kasok rendben tartására is nagy gondot kell fordítani, — szóval perczre se szűnő tevékenységet kell most kifejteni a lelkiismeretes vadóvónak.

Gödöllő, 1900. december hóban.

Storcz Mátvás,
császári és királyi udvari vadász.

Tudósítások.

Tekintetes Szerkesztőség!

A napokban az »Egyetértés«-ben az alábbi apró közleményt olvastam:

»Érdekes megfigyelés. A legutóbbi években egyszer-mászor felmerült a szaklapokban az a nézet, hogy a közönséges csiga a stüldő nyulak ellensége, mert a vértüket kiszívja. Sokan nevetésesnek mondták ezt, miután ez a csiga csakis káposztalevelekből él. A tavasz és nyár folyamán azonban több helyütt meggyőződtek, hogy bizony igaz és való ez az állítás, mert találtak olyan stüldő nyulakat, melyeknél a csigák a nyúl ajkán és lábain oly erősen szívták a vért, hogy alig voltak eltávolíthatók s a stüldő nyulak a vérveszteségtől elhullottak.«

E furcsa hírről szemben, melynek lehetetlensége napnál világosabb, jónak látom a következőket megjegyezni:

Ha a csiga tényleg olyan vérszopó fenevad lenne, a milyennek híresztelik — feltétlenül volna szívócsőve. Azonban a csigának és a gastropodáknak egyáltalán semmiféle szívócsővük nincs, miután többnyire növényi részekkel élnek. Lehet ugyan, hogy találtak nyulakon erősen odatapadó csigákat, de ezek csak az állat elhullása után kerülhettek oda és a tapadást a csiga ragadós váladéka okozta. Ez a körülmény azonban a nyulak pusztulásával nincs és nem is lehet semmi összefüggésben.

Vannak igenis olyan alsóbbrendű állatok (férgék, véglények), melyek a nyulak közt nagy pusztítást végeznek, csak-hogy ezek az állatok belszerveit támadják és különféle betegségeket okoznak. Hogy csak néhányat soroljak fel közülök, első sorban két *sporozoa*-t, a *Coccidium oviforme*-t és a *Coccidium perforans*-t említem. Az első a »máj-coccidiosis« nevű betegséget okozza, a másik súlyos gyuladást a belekben. Járványos betegséget okoz a nyulaknál két orsóféreg: a »*Strongylus commutatus*«, mely a tüdőben tartózkodik és a *bronchiákat* támadja, továbbá a »*Strongylus strigosus*«, mely a gyomorban él és néha járványyszerűen lép fel, súlyos megbetegedést okozva.

Nyilvánvaló tehát a csigatheoria lehetetlensége és a vadászok nyugodtan alhatnak, a csigák nem fogják nyulállományukat elpusztítani.

Kormos T.

